

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий рівень)</i>
Галузь знань	<i>08 Право</i>
Спеціальність	<i>81 Право</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна (денна), заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредитів / 120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>кандидат юридичних наук, доцент Гончаров Андрій Вікторович, goncharov-82@ukr.net</i> Практичні / Семінарські: <i>кандидат юридичних наук, доцент Гончаров Андрій Вікторович, goncharov-82@ukr.net</i>
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс Google classroom: https://classroom.google.com/c/NTU2MDIzOTAxNTE0?cjc=u2oqz7p

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини» є правничою дисципліною, що належить до нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки докторів філософії з права.

Метою вивчення даної дисципліни є формування професійної правосвідомості здобувачів, засвоєння спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та достатніх для ефективного виконання професійної діяльності за обраною спеціальністю.

Предметом навчальної дисципліни «Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини» включає історичні процеси становлення міжнародно-правового захисту прав людини та його сучасний стан.

Інтегральна компетентність (ІК) полягає у: здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Відповідність результатів навчання та компетентностей за Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК6. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються здобувачам на першому занятті.

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	Лекційні та практичні заняття з використанням інформаційно-повідомлювального, пояснювального та інструктивно-практичного методів викладання, робота в малих групах, розв'язання практичних завдань, робота з нормативною документацією	Виступи з презентаціями, виконання письмових практичних робіт, письмові творчі проекти
11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	Лекційні та практичні заняття з використанням інформаційно-повідомлювального, пояснювального та інструктивно-практичного методів викладання, робота з навчальною літературою; робота в малих групах, дискутування	Усне опитування, публічні виступи, модульна контрольна робота

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна є основою отримання фундаментальних знань з міжнародно-правового регулювання захисту прав людини. Дисципліна перебуває у певному зв'язку з кредитними модулями інших дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна містить один освітній компонент, шифр за ОНП: 30-8 Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини.

Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини. Зародження та розвиток ідеї прав і свобод людини і громадянина. Сутність, зміст та класифікація прав і свобод людини і громадянина. Права, свободи та законні інтереси як об'єкт правового захисту та суттєва складова політики сучасної держави. Міжнародні механізми захисту прав людини.

Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини. Міжнародні механізми захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. Класифікація прав і свобод людини і громадянина. Ідеї прав і свобод людини і громадянина. Соціальна політика сучасної держави.

Тема 3. Компетентність міжнародної юрисдикції та здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами. Поняття та основні елементи механізму міжнародного захисту прав людини. Міжнародні документи щодо захисту прав людини. Загальна декларація з прав людини та інші угоди у галузі прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. як регіональний документ у галузі прав людини. Основні види механізму соціально-правового забезпечення прав і свобод людини. Соціально-правовий механізм забезпечення прав людини.

Тема 4. Входження України до міжнародної системи захисту прав людини та реалізація міжнародних стандартів прав людини на національному рівні. Міжнародні стандарти регламентації прав людини в Україні та проблеми їх застосування. Питання застосування міжнародно-правових стандартів прав людини і громадянина. Загальна декларація прав людини

(1948 р.). Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.). Міжнародний договір про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.). Заключний акт Ради з питань безпеки та співробітництва в Європі (1975 р.).

Тема 5. Основні системи захисту прав людини: європейська регіональна, міжамериканська регіональна та африканська системи. Система міжнародного механізму захисту прав людини. Механізм захисту прав людини в Раді Європи. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на національне право України. Європейський суд з прав людини. Універсальні правозахисні організації. Регіональні міжнародні організації. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини.

Тема 6. Принципи тлумачення положень міжнародних документів про права людини: їх види, поняття та практика Європейського суду з прав людини. Тлумачення міжнародних договорів з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та перспективи її застосування в Україні. Міжнародно-правові стандарти прав людини в діяльності судових, правоохоронних та правозахисних органів в Україні. Принципи тлумачення положень міжнародних документів.

Тема 7. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та механізм захисту прав людини в Раді Європи. Основні принципи прав людини Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод. Особливості інтерпретації Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. як правозахисного договору. Вимоги до позбавлення свободи та особистої недоторканності у практиці Європейського суду з прав людини. Випадки правомірного позбавлення свободи. Гарантії права людини на свободу та особисту недоторканність.

Тема 8. Порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України. Реформування контрольного механізму Європейської конвенції з прав людини. Європейський суд з прав людини: підстави та порядок звернення. Рішення Європейського Суду з прав людини як індикатор зовнішньополітичної електоральної легітиматії влади на пострадянському просторі. Міжнародно-правові стандарти захисту біженців. Міжнародно-правові стандарти захисту жінок. Міжнародно-правові стандарти захисту дітей. Особливості функціонування Європейського суду з прав людини.

Тема 9. Поняття та роль судового прецеденту в праві ЄС, міжнародному праві та в Україні. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України. Судовий прецедент у романо-германській системі. Принципи верховенства та прямої дії права ЄСпв. Прецедентні рішення судів ЄС/ЄСпв – джерело права ЄС/ЄСпв. Характеристика судового прецеденту в праві ЄС.

Денна форма

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна Робота
5 семестр			
Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини	2	2	9
Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини	2	2	9
Тема 3. Компетентність міжнародної юрисдикції та здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами	2	2	9
Тема 4. Входження України до міжнародної системи захисту прав людини та реалізація міжнародних стандартів прав людини на національному рівні	2	2	9
Тема 5. Основні системи захисту прав людини: європейська регіональна, міжамериканська регіональна та африканська системи	2	2	9
Тема 6. Принципи тлумачення положень міжнародних документів про права людини: їх види, поняття та практика Європейського суду з прав людини	2	2	9
Тема 7. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та механізм захисту прав людини в Раді Європи	2	2	9
Тема 8. Порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України	2	2	9
Тема 9. Поняття та роль судового прецеденту в праві ЄС, міжнародному праві та в Україні	2	2	12
Всього	18	18	84

Заочна форма

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна Робота
5 семестр			
Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини	2	2	12
Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини	2	2	12
Тема 3. Компетентність міжнародної юрисдикції та здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами	-	-	12
Тема 4. Входження України до міжнародної системи захисту прав людини та реалізація міжнародних стандартів прав людини на національному рівні	-	-	12
Тема 5. Основні системи захисту прав людини: європейська регіональна, міжамериканська регіональна та африканська системи	-	-	12
Тема 6. Принципи тлумачення положень міжнародних документів про права людини: їх види, поняття та практика Європейського суду з прав людини	-	-	12
Тема 7. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та механізм захисту прав людини в Раді Європи	-	-	12
Тема 8. Порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України	-	-	12
Тема 9. Поняття та роль судового прецеденту в праві ЄС, міжнародному праві та в Україні	-	-	16
Всього	4	4	112

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062 (дата звернення: 24.05.2024).
2. Загальна декларація прав людини. Київ: Право. 1995. 56 с.
3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 24.05.2024).
4. Конвенція про права дитини від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 24.05.2024).
5. Горобець Н. Г. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні: організаційно-правові аспекти. Держава і право. Серія: «Юридичні науки»: зб. наук праць. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. Вип. 70. С. 226–241.

Додаткова література:

1. Корчевна Л. О., Левенець А. В. Інститут спеціалізованого омбудсмена в механізмі захисту прав людини та перспективи його запровадження в Україні. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. Правознавство. 2018. Т. 23. Вип. 1(32). С. 7-14.
2. Кочура О. О. Окремі аспекти виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 32. Том 1. С. 116–121.
3. Мазур О. Реалізація положень ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у національному законодавстві під час утримання підозрюваного в умовах ізоляції. Науковий часопис Національної академії прокуратури. 2017. № 3. С. 90–97.
4. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В., Щербина Є.М. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2016. 221 с.
5. Паризопринципи «Щодо статусу національних інститутів, які займаються заохоченням і захистом прав людини», затверджені Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН № 48/134 від 20 грудня 1993 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU93312.html (дата звернення: 24.05.2024).
6. Пархоменко Н. М. Гармонізація законодавства України з європейським та міжнародним правом: методи, етапи, види. Часопис Київського університету права. 2012. № 1. С. 338–342.
7. Посібник з проведення проваджень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у справах про катування та неналежне поводження у взаємодії з представниками неурядових організацій. Белоусов Ю.Л., Пивоваров В.С., Швець С.П. Київ: ВАІТЕ, 2014. 112 с.
8. Проблеми захисту прав людини: міжнародно-правові та національні аспекти: матер. наук. студ. конф. (10 грудня 2015 р., м. Одеса). Одеса : Фенікс, 2015. 125 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3282/Problemy%20zahysstu%20prav%20lyudyny%2010.12.2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 24.05.2024)
9. Регіональні представництва Уповноваженого: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/regionalni-predstavnicztva-upovnovazhenogo/> (дата звернення: 24.05.2024).
10. Рогова О.Г. Право на життя в системі прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Нац. юр. Академія України ім. Я. Мудрого. Харків, 2006. 21 с.
11. Ставлення громадян до вступу України до Європейського Союзу. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/> (дата звернення 24.05.2024).
12. Слюсаренко К., Садовенко М. Соціальна політика ЄС: сучасні виклики та перспективи. Економічний аналіз. 2017. Том 27. № 1. С. 80–90.
13. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 черв. 2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення 24.05.2024).
14. Резніков В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. № 1 (44). С. 66–72.
15. Прокопенко Л., Рудік О., Рудік Н. Інституційна система ЄС: навч. посіб. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.
16. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право в галузі прав людини: джерела і практика застосування / пер. з англ. Київ : АртЕк, 2007. 624 с.
17. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / укл. і наук. ред. О. Л. Жуковська. Київ : ВІПОЛ, 2004. 960 с.
18. Кадетова О. В. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом в системі джерел права інтелектуальної власності : монографія / за ред. О. П. Орлюк. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 343 с.
19. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту : підруч. Київ : Фенікс, 2010. 722 с.
20. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посіб. / Арнольд Р., Банашак Б., Вдовіченко С. Л. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 374 с.

Для пошуку нормативно-правових актів бажано використовувати офіційний вебсайт парламенту – Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua/>

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії з права заплановано наступні види навчальних занять:

- лекції;
- практичні заняття;
- консультація.

Теми лекцій та практичних занять взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності за освітньої програми. На практичних заняттях розглядаються найбільш суттєві теоретичні питання, які дозволяють забезпечити здобувачам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Консультація проводиться викладачем щотижня згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

Методи і технології навчання. Використовуються дидактичні методи, спостереження і порівняння, узагальнення і абстрагування, аналогія, індукція, дедукція, аналіз і синтез, аналітико-синтетичний, абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький. Також комплекс методів, зокрема практичні, наочні, словесні, проблемні, частково-пошукові та інші групи методів. Серед методів навчання за характером логіки пізнання використовуються аналітичний, індуктивний, дедуктивний, традиційний методи.

На заняттях використовуються мультимедійне обладнання, комп'ютер. При дистанційному навчанні використовуються сервіси відеоконференцій Zoom, освітній вебсервіс Google Клас, Телеграм чат для комунікації зі студентами, університетське програмне забезпечення Інформаційно-телекомунікаційної система «Електронний кампус».

5.1. Лекції та практичні заняття (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми, перелік основних питань, література
1	<p>Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження та розвиток ідеї прав і свобод людини і громадянина. 2. Сутність, зміст та класифікація прав і свобод людини і громадянина. 3. Права, свободи та законні інтереси як об'єкт правового захисту та суттєва складова політики сучасної держави. 4. Міжнародні механізми захисту прав людини. 5. Завдання для СРС: 6. Принципи прав і свобод людини і громадянина. <p><i>Література:</i> базова [2,5], додаткова [8, 17].</p>
2	<p>Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні механізми захисту прав людини. 2. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. <p><i>Література:</i> базова [2,3,5], додаткова [1,8,17].</p>
3	<p>Тема 3. Компетентність міжнародної юрисдикції та здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та основні елементи механізму міжнародного захисту прав людини. 2. Міжнародні документи щодо захисту прав людини. <p><i>Література:</i> базова [3], додаткова [4].</p>
4	<p>Тема 4. Вхідження України до міжнародної системи захисту прав людини та реалізація міжнародних стандартів прав людини на національному рівні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні стандарти регламентації прав людини в Україні та проблеми їх застосування. 2. Питання застосування міжнародно-правових стандартів прав людини і громадянина. <p><i>Література:</i> базова [1,2], додаткова [1,8].</p>

5	<p>Тема 5. Основні системи захисту прав людини: європейська регіональна, міжамериканська регіональна та африканська системи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система міжнародного механізму захисту прав людини. 2. Механізм захисту прав людини в Раді Європи. <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [8,12].</p>
6	<p>Тема 6. Принципи тлумачення положень міжнародних документів про права людини: їх види, поняття та практика Європейського суду з прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тлумачення міжнародних договорів з прав людини. 2. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві. <p><i>Література:</i> базова [1,5], додаткова [8,17].</p>
7	<p>Тема 7. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та механізм захисту прав людини в Раді Європи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи прав людини Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод. 2. Особливості інтерпретації Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. як правозахисного договору. <p><i>Література:</i> базова [1,5], додаткова [8,17].</p>
8	<p>Тема 8. Порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реформування контрольного механізму Європейської конвенції з прав людини. 2. Європейський суд з прав людини: підстави та порядок звернення. 3. Рішення Європейського Суду з прав людини як індикатор зовнішньополітичної електоральної легітимації влади на пострадянському просторі. <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [8,12].</p>
9.	<p>Тема 9. Поняття та роль судового прецеденту в праві ЄС, міжнародному праві та в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття судового прецеденту. 2. Характеристика судового прецеденту в праві ЄС. 3. Практика використання судового прецеденту при зверненні до Європейського Суду з прав людини. <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [7,12].</p>

5.2. Лекції та практичні заняття (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми, перелік основних питань, література
1	<p>Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження та розвиток ідеї прав і свобод людини і громадянина. 2. Сутність, зміст та класифікація прав і свобод людини і громадянина. 3. Права, свободи та законні інтереси як об'єкт правового захисту та суттєва складова політики сучасної держави. 4. Міжнародні механізми захисту прав людини. 5. Завдання для СРС: 6. Принципи прав і свобод людини і громадянина. <p><i>Література:</i> базова [2,5], додаткова [8, 17].</p>
2	<p>Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні механізми захисту прав людини. 2. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. <p><i>Література:</i> базова [2,3,5], додаткова [1,8,17].</p>

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Крім навчальних занять, відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії з права передбачено також наступні форми освітнього процесу:

- самостійна робота;
- контрольні заходи.

Теоретичні та практичні знання поглиблюються шляхом самостійної роботи з використанням рекомендованої літератури та ресурсів глобальної мережі Internet.

6.1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, перелік основних питань, література	Форма контролю
1	<p>Тема 1. Сучасна концепція прав людини та підходи до розуміння механізмів захисту прав людини</p> <p>1. Сутність, зміст та класифікація прав і свобод людини і громадянина</p> <p>2. Міжнародні механізми захисту прав людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,2], додаткова [8].</p>	<i>опитування</i>
2	<p>Тема 2. Міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів із захисту прав людини</p> <p>1. Характеристика міждержавних правозахисних організацій.</p> <p>2. Класифікація прав і свобод людини і громадянина</p> <p><i>Література:</i> базова [2,3,5], додаткова [1,8,17].</p>	<i>тестові завдання / практичні завдання</i>
3	<p>Тема 3. Компетентність міжнародної юрисдикції та здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами</p> <p>1. Основні положення Конвенції ООН про захист прав людини і основоположних свобод.</p> <p>2. Соціально-правовий механізм забезпечення прав людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [3], додаткова [4].</p>	<i>тестові завдання</i>
4	<p>Тема 4. Входження України до міжнародної системи захисту прав людини та реалізація міжнародних стандартів прав людини на національному рівні</p> <p>1. Міжнародні стандарти регламентації прав людини в Україні.</p> <p>2. Міжнародний договір про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.)</p> <p><i>Література:</i> базова [1,2], додаткова [1,8].</p>	<i>практичні завдання / кейси</i>
5	<p>Тема 5. Основні системи захисту прав людини: європейська регіональна, міжамериканська регіональна та африканська системи</p> <p>1. Характеристика статуту Ради Європи.</p> <p>2. Універсальні правозахисні організації.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [8,12].</p>	<i>опитування</i>
6	<p>Тема 6. Принципи тлумачення положень міжнародних документів про права людини: їх види, поняття та практика Європейського суду з прав людини</p> <p>1. Особливості інституту омбудсмана Європейського Союзу.</p> <p>2. Принципи тлумачення положень міжнародних документів.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,5], додаткова [8,17].</p>	<i>практичні завдання / кейси</i>
7	<p>Тема 7. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод в судах європейських держав та механізм захисту прав людини в Раді Європи</p> <p>1. Особисті (громадянські) права людини і громадянина та механізм їх реалізації.</p> <p>2. Гарантії права людини на свободу та особисту недоторканність.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,5], додаткова [8,17].</p>	<i>опитування</i>

8	<p>Тема 8. Порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві України</p> <p>1. Склад, повноваження та юрисдикція Європейського Суду з прав людини.</p> <p>2. Особливості функціонування Європейського суду з прав людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [8,12].</p>	<i>практичні завдання / кейси</i>
9	<p>Тема 9. Поняття та роль судового прецеденту в праві ЄС, міжнародному праві та в Україні</p> <p>1. Значення судового прецеденту для національного законодавства країни.</p> <p>2. Використання судового прецеденту в праві ЄС.</p> <p><i>Література:</i> базова [1,3], додаткова [7,12].</p>	

Строк виконання усіх видів самостійної роботи – дата проведення практичного заняття з відповідної теми.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачам освіти рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента/студентки, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і практичних занять співпадають. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/37>. Відсутність на практичному занятті відпрацьовується.

Особливості організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/188>.

Правила поведінки на заняттях. Норми етичної поведінки студентів і науково-педагогічних працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських, університетських та/або інших заходах (конференція, круглий стіл, конкурс, олімпіада тощо); публікація (стаття та/або тези доповіді) за тематикою навчальної дисципліни	+10 балів	Порушення строку відпрацювання практичних занять, виконання задач (кейсів), тестування тощо (за кожен таку роботу). Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів
Виступ на занятті з ініціативною доповіддю на обрану творчу тему, погоджену з викладачем, за програмою дисципліни	+5 балів	Порушення термінів виконання модульної контрольної роботи та її захист Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Політика дедлайнів та перескладань. Відпрацювання практичного заняття, за рішенням викладача, може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Політика академічної доброчесності та її принципи визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, тест, виконання практичного завдання, розв'язання задач (кейсів), МКР.

№ з/п	Поточний, семестровий контроль	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Практичне заняття	30	5	6	30
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	20	1	20
	Екзамен	50			50
				Всього	100

Поточний контроль має наступну систему оцінювання:

Ваговий бал – 5. Середня кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює 5 балів x 6 = 30 балів.

Критерії оцінювання відповідей:

5 балів – повна відповідь на поставлене питання; студент вільно орієнтується в лекційному матеріалі, правильно та доречно вживає юридичну термінологію, в процесі дискусії висловлює власну думку на означене питання, проблему, доповнює відповіді інших студентів.

4 бали – відповідь потребує невеликих уточнень.

3 бали – відповідь студента є неповною, студент нечітко відповідає на уточнюючі запитання.

2 бали - відповідь потребує суттєвих доповнень; студент плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу.

1 бал – відповідь студента є поверхневою, позбавленою юридичної термінології, студент не відповідає на уточнюючі запитання через неопрацювання лекційного матеріалу.

0 балів - відповідь відсутня.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг	≥ 15 балів	≥ 30 балів

Заочна форма навчання

Для здобувачів заочної форми навчання навчальним планом передбачено практичні заняття та контрольну роботу. Підсумкова форма контролю – екзамен. На практичних заняттях узагальнюється вивчене, обговорюються правові кейси. За роботу на практичних заняттях можна отримати до 10 балів. Контрольна робота для здобувачів заочної форми буде визначено під конкретну тему та направлено студенту індивідуально за допомогою системи Google classroom. Робота передбачає поглиблене вивчення обраної наукової проблеми, сучасної літератури, а також засвідчує володіння навичками логічного аналізу та узагальнення матеріалу, його системного викладу. Показує здатність автора розбиратися у фахових питаннях, систематизувати теоретичний матеріал з обраної теми, творчо використовувати наукові ідеї та положення для методологічного аналізу проблематики.

Разом за контрольну роботу можна отримати до 40 балів. Контрольна робота надсилається за тиждень до початку заліково-екзаменаційної сесії. За екзамен у формі тестування/опитування можна отримати до 50 балів.

$$RD = 10 + 50 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Таким чином за навчальний курс здобувач може набрати до 100 балів.

Результати календарного контролю здобувача вносяться викладачем до модуля «Календарний контроль» АС Електронний кампус.

Семестровий контроль: екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше 30 балів.

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Гарантії прав та свобод людини і громадянина: поняття та система.
2. Громадянські (особисті) права та свободи людини.
3. Екологічні права людини і громадянина та механізм їх реалізації.
4. Економічні права людини.
5. Європейська система захисту прав людини.
6. Завдання Ради Безпеки при ООН у сфері захисту прав людини.
7. Загальні гарантії прав і свобод людини та громадянина.
8. Захист прав людини у рамках Ради Європи: інституційні органи.
9. Зміст і способи «імплементатії» норм міжнародного права в Україні.
10. Зміст основних моделей національного превентивного механізму.
11. Імплементатія основних положень Міжнародного пакту про громадянські та політичні права в Конституцію України.
12. Імплементатія основних положень Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права в Конституцію України.
13. Історія створення Пактів про права людини.
14. Історія, характеристика функції НПМ.
15. Класифікація конвенційних органів ООН контролю за дотримання прав і свобод людини.
16. Класифікація міжнародних актів універсального характеру.
17. Класифікація основних прав та свобод людини і громадянина.
18. Класифікація постійних виконавчих органів ООН і посадових осіб, що займаються правами людини.
19. Компетенція інститутів європейських співтовариств.
20. Культурні права людини і громадянина та механізм їх реалізації.
21. Механізм забезпечення прав та свобод людини і громадянина: поняття та структура.
22. Механізм захисту прав та свобод людини і громадянина.
23. Механізм охорони прав та свобод людини і громадянина.

24. Характеристика центрального офісу Омбудсмана.
25. Моделі НПМ та їх повноваження.
26. Основні елементи моделі «Омбудсман +».
27. Основні положення Конвенції ООН про захист прав людини і основоположних свобод.
28. Основні положення Конвенції ООН про права дитини.
29. Основні положення Міжнародної конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації.
30. Особисті (громадянські) права людини і громадянина та механізм їх реалізації.
31. Особливості виконання функцій національного превентивного механізму Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.
32. Особливості діяльності омбудсмана в різних зарубіжних країнах.
33. Особливості інституту омбудсмана Європейського Союзу.
34. Особливості моделей «омбудсман +», позитивні та негативні риси моделі «омбудсман +».
35. Особливості тлумачення поняття «імплементация».
36. Покоління прав людини.
37. Політичні права людини та механізм їх реалізації.
38. Поняття «громадянство ЄС»
39. Поняття «омбудсман» та історія виникнення інституту омбудсмана.
40. Поняття моделі «омбудсман +» та приклади моделей «омбудсман +» в різних країнах.
41. Поняття національного превентивного механізму та історія виникнення інституту національного превентивного механізму в Україні.
42. Поняття, елементи та принципи правового статусу людини і громадянина.
43. Порядок призначення на посаду та звільнення з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
44. Права людини у глобалізованому світі.
45. Право народів на самовизначення.
46. Практичні принципи захисту прав людини.
47. Природньо-правовий та позитивістський підходи до визначення прав людини.
48. Проблемні питання місць несвободи в Україні.
49. Розкрити зміст Статуту ООН стосовно прав і свобод людини.
50. Система судів по захисту прав громадян ЄС
51. Склад, повноваження та юрисдикція Європейського Суду з прав людини.
52. Соціально-економічні права людини і громадянина та механізм їх реалізації.
53. Спеціальні (юридичні) гарантії прав і свобод людини та громадянина.
54. Функції національного превентивного механізму.
55. Характеристика діяльності моніторів (осіб, які братимуть безпосередню участь у моніторингових візитах від громадськості).
56. Характеристика діяльності спеціалізованих і місцевих омбудсманів.
57. Характеристика неурядових правозахисних організацій, відібраних Омбудсманом для здійснення окремих функцій національного превентивного механізму.
58. Характеристика регіональних представників Омбудсмана.

Додаток

Перелік тем для написання письмової доповіді з дисципліни «Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини»

1. Основні сучасні доктрини прав людини.
2. Закріплення прав і свобод людини в Загальній декларації прав людини 1948 року.
3. Поняття та елементи правового статусу людини та громадянина.
4. Поняття та принципи громадянства.
5. Способи набуття та припинення громадянства.
6. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та біженців.
7. Підстави обмеження прав і свобод людини та громадянина.
8. Правовий статус національних меншин.
9. Покоління прав людини.
10. Особисті (громадянські) права і свободи людини та громадянина і міжнародний механізм їх захисту.
11. Підстави класифікації основних прав і свобод людини та громадянина.
12. Право на свободу світогляду і віросповідання та міжнародний механізм його захисту.
13. Економічні і соціальні права та свободи людини і громадянина та міжнародний механізм їх захисту.
14. Культурні права і свободи людини та громадянина і міжнародний механізм їх захисту.
15. Конституційні обов'язки людини та громадянина.
16. Імплементация Міжнародного пакту про громадянські та політичні права в Конституцію України.
17. Поняття та система гарантій прав і свобод людини та громадянина.
18. Особливості реалізації права громадян на судовий захист у міжнародному кримінальному судочинстві.
19. Історія розвитку інституту омбудсмена в зарубіжних країнах.
20. Роль правоохоронних органів у міжнародному захисті прав і свобод людини.
21. Захист прав людини за допомогою неурядових, правозахисних організацій, громадських об'єднань, політичних партій, засобів масової інформації.
22. Статут ООН про права людини.
23. Конвенційні контрольні органи: система, повноваження.
24. Механізм розгляду індивідуальних скарг в органах ООН.
25. Відповідальність за порушення прав людини у міжнародному праві.
26. Діяльність Верховного комісара ООН з прав людини.
27. Система міжнародних судів.
28. Поняття і загальна характеристика правового статусу суддів міжнародних судів.
29. ООН в механізмі міжнародного захисту прав людини.
30. Сучасний стан міжнародного захисту прав людини.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри інтелектуальної власності та приватного права, кандидатом юридичних наук, доцентом Гончаровим Андрієм Вікторовичем.

Ухвалено кафедрою інтелектуальної власності та приватного права (протокол № 11 від «05» червня 2024 року)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від «26» червня 2024 року)